

Model of Promoting Behaviors to Prevent Unwanted Pregnancy of Secondary School Students (Level ๓) at Suksa Songkhor School, Ministry of Education¹

Sompit Yaisoon²
Preyarat Rattanaiviboon³

Received: July 16, 2012

Accepted: July 27, 2012

Abstract

The purpose of this research was to study the problems and needs to prevent of unwanted pregnancy of the secondary school students (Level 3) at Suksa Songkhor School, Ministry of Education and developing the model of promoting behaviors to prevent unwanted pregnancy. The sample were 374 secondary school students (Level 3) at Suksa Songkhor School, Ministry of Education. Data was collected by the open-ended questionnaires in 374 students and find out more by focus group interviewing in 80 students. Data was analyzed by using content analysis . The results showed that the problems in promoting behaviors to prevent unwanted pregnancy were composed of 5 aspect :1)The family / parents 2)In school - teachers 3) Peers 4) Teenagers 5)Environment. The needs for promoting behaviors to prevent unwanted pregnancy for the sampling group were: 1) Families / parents aspect ; parents should take care their children, give them a guidance about sex closely and become their consultant for sexual knowledge 2) School/teacher ; teacher should cultivate their students and perform other roles on preventing them from sexual risk behaviors. 3) The government or relevant agencies; to educate and create awareness for young generation to prevent themselves from the risk of unwanted pregnancy. Setting up policy & legislation and strictly compliance. 4) The adolescent's need to know about sex education and skills to avoid risky sexual behaviors. Method to easily educate and enhance skills for adolescents to prevent undesirable pregnancy so that they can create analytical thinking and apply. The model of promoting behaviors to prevent unwanted pregnancy of Secondary school students (Level III) consist of three stages 1) preparation stage 2) promoting behavioral stage 3) evaluation stage

Key word : Problem, Needs, Unwanted Pregnancy, Promoting behaviors

---

¹ The research was funded by The Thai Red Cross College of Nursing.

^{2,3} Assistant Professor, Department of Pediatric and Obstetrics Nursing, The Thai Red Cross College of Nursing
E-mail: y.sompit@gmail.com , Tel. 668-7555-2648, 662-2564092

รูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ¹

สมพิศ ไยสุน²
ปรียารัตน์ รัตนวิบูลย์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการสร้างเสริมพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการและสร้างรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 374 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด และหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสนทนากลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำผลที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาในการสร้างเสริมพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านครอบครัว / พ่อแม่ 2) ด้านโรงเรียน/ครู อาจารย์ 3) ด้านเพื่อน 4) ด้านตัววัยรุ่นเอง 5) ด้านสภาพแวดล้อม ส่วนความต้องการการสร้างเสริมพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 1) ครอบครัว/ พ่อแม่ ควรมีการดูแล อบรมสั่งสอนเรื่องเพศอย่างใกล้ชิดและเป็นที่ยอมรับที่ดีเรื่องเพศ 2) โรงเรียน /ครู อาจารย์ ควรมีการอบรมสั่งสอน และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ต่างๆในการป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 3) รัฐบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่เด็กวัยรุ่นเพื่อมิให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งกำหนดนโยบาย ออกกฎหมายและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด 4) ตัววัยรุ่น ควรมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา ทักษะต่างๆ สามารถคิดวิเคราะห์และนำไปประยุกต์ใช้ได้ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ รูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมกำบังการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 ชั้น คือ 1) ชั้นการเตรียมความพร้อม 2) ชั้นการสร้างเสริมพฤติกรรม และ 3) ชั้นการประเมินผล

คำสำคัญ : สภาพปัญหา ความต้องการ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การสร้างเสริมพฤติกรรม

¹ รายงานวิจัยได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลเด็กและการผดุงครรภ์ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

E-mail: y.sompit@gmail.com, โทร.087-555-2648, 02-256-4092

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาวะการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นอุบัติขึ้นในทุกภูมิภาคมากขึ้นแตกต่างกันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานเฝ้าระวังสถานการณ์ตั้งครรภ์ของวัยรุ่น(อายุ 10-19 ปี) โดยร้อยละของผู้หญิง อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ที่ตั้งครรภ์ต่อผู้หญิงทุกกลุ่มอายุที่ตั้งครรภ์ ต้องไม่เกินร้อยละ 10 แต่ในประเทศไทยมีแนวโน้มการคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่น ในพ.ศ. 2548 – 2552 ในกลุ่มอายุที่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ มีจำนวนร้อยละ 12.89, 13.03, 13.37, 12.01 และ 13.55 ตามลำดับ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554) และจากการศึกษาของสุวิดา ศรีแสงฉาย (2552) เรื่อง เหตุและปัจจัยการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น กรณีศึกษา : บ้านพักฉุกเฉิน และคลินิกวัยรุ่น โรงพยาบาลรามาริบัติ” ผลการวิจัยพบว่า มีการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นอายุ 14-17 ปี อยู่ในระดับขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กอปรกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่รวดเร็วทำให้ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรของวัยรุ่นมองเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ การรักรักนวลสงวนตัวถือเป็นเรื่องล้าสมัย บางรายไม่ต้องรู้จักกันลึกซึ้ง เพียงแคมีความพอใจก็สามารถมีเพศสัมพันธ์กันได้โดยไม่ต้องพูดถึงการแต่งงานหรือมีครอบครัว ซึ่งผลเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์และการเป็นมารดาของวัยรุ่นที่ขาดความพร้อมยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ต้องลาออกจากโรงเรียนทำให้เสียโอกาสทางการศึกษา ครอบครัวผิดหวัง/อับอาย อีกทั้งยังเกิดปัญหาสุขภาพจิตของตัววัยรุ่นเองคือมีความเครียด ความกังวล บางรายหาทางออกด้วยการฆ่าตัวตาย ทำแท้ง เป็นต้น

วัยรุ่นเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า ซึ่งจะก้าวขึ้นเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้พยายามหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของประชากรวัยรุ่น เพื่อเตรียมให้เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพในอนาคต(สาวิตรี ทยานศิลป์, 2541) โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสที่ขาดครอบครัวให้การดูแลใกล้ชิดหรือให้คำปรึกษา ต้องอยู่อาศัยรวมกันจำนวน

มากในสถานสงเคราะห์ต่างๆ ผู้ดูแลจำนวนน้อยและไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง วัยรุ่นกลุ่มนี้ต้องใช้กลไกการปรับตัวมากขึ้น อันอาจเป็นสาเหตุผลักดันนำไปสู่ปัญหาทางพฤติกรรม เช่น การติดสารเสพติด การทะเลาะวิวาท การสำส่อนทางเพศที่นำไปสู่พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เป็นต้น นักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ(2553)โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนในสังกัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และกลุ่มโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนแบบโรงเรียนประจำ ที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส 10 ประเภท ประกอบด้วย เด็กถูกขายแรงงาน หรือแรงงานเด็ก เด็กเร่ร่อน เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ หรือโสเภณีเด็ก เด็กที่ถูกทอดทิ้ง/กำพร้า เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ เด็กยากจน(มากเป็นพิเศษ) เด็กในชนกลุ่มน้อย เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ และเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยนักเรียนทุกคนต้องพักประจำที่โรงเรียนภายใต้การดูแลของอาจารย์ประจำตึกนอนและผลัดเวรดูแลในแต่ละวัน ปัญหาของนักเรียนที่พบที่เสี่ยงต่อการนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การที่นักเรียนชายหญิงคบกันฉันคู่สาว ซึ่งวัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการอย่างสูง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม(สุชา จันทรเฒ, 2545) สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมอยากลอง ขาดการควบคุมตนเอง หรือป้องกันตนเองและนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้ง่าย แม้ว่าทางโรงเรียนจะจัดให้มีการเรียนการสอนเพศศึกษาในหลักสูตรแล้วก็ตาม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรศึกษาวิจัยในเด็กกลุ่มนี้มากขึ้นเพื่อนำไปสู่การดูแลเป็นพิเศษ และจากสถานการณ์ อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2554) พบว่า อายุเมื่อมี

เพศสัมพันธ์ครั้งแรกจะมีแนวโน้มอายุลดน้อยลง โดยแหล่งข้อมูลที่ศึกษา คือ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2539 พบในช่วงอายุ 18-19 ปี ส่วนแหล่งข้อมูลจากสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย พ.ศ. 2545 เอแบคโพลล์ พ.ศ. 2547 และ อนามัยโพลล์ พ.ศ. 2552 พบว่า อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอยู่ในช่วงอายุ 15-16 ปี จะเห็นได้ว่าแนวโน้มส่วนใหญ่เป็นช่วงอายุที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ แล้วนำผลการศึกษามาใช้เป็นฐานในการสร้างรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่คาดว่าจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2553 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม จำนวน 374 คน เลือกโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) สุ่มจากรายชื่อโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ เป็นตัวแทนภาค 4 ภาคของประเทศไทย ภาคละ 1 โรงเรียน รวม 4 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำสนทนากลุ่ม(Focus

group) จำนวน 80 คน โดยสุ่มจากโรงเรียนที่เป็นตัวแทนภาค โรงเรียนละ 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามแบบปลายเปิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สอบถามสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ จำนวน 15 ข้อ และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษาและความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม

การพิทักษ์สิทธิ์

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย และผู้อำนวยการโรงเรียนลงนามในแบบแสดงการยินยอมการเข้าร่วมวิจัย ในฐานะผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทุกคนเป็นนักเรียนประจำ ยังไม่บรรลุนิติภาวะและบิดามารดาอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือไม่มีบิดามารดา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยขออนุมัติการออกหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ ที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ เมื่อคำตอบยังคงคลุมเครือ ไม่ชัดเจน จึงหาข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติมโดยการสนทนากลุ่ม ดำเนินการสนทนาโดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง และขออนุญาตบันทึกเทป นำผลการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการในการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำผลที่ได้จากการศึกษานี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการ

ตั้งครุฑที่ไม่พึงประสงค์ แล้วนำรูปแบบที่ได้ให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบ และ นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ครอบครัว / พ่อแม่ ผู้ปกครอง

1.1 ขาดการเอาใจใส่/ขาดโอกาสได้รับการเอาใจใส่และการสื่อสารที่เหมาะสมจากครอบครัว ดังข้อมูล “รู้สึกน้อยใจพ่อแม่ไม่ได้แยกทางกัน แต่ทำงานรับจ้างบริษัทในกรุงเทพฯ เมื่อปิดเทอมกลับบ้านก็ไม่เจอใครเพราะพ่อแม่ไม่อยู่บ้าน รู้สึกว่าตัวเราไม่มีที่พึ่ง จึงมักอาศัยอยู่กับเพื่อนๆ เมื่อมีปัญหาใดๆ มักปรึกษาเพื่อน” หรือ “อยากทำอะไรก็ทำ เพื่อนชวนไปไหนก็ไป ไม่ค่อยได้คุยกับพ่อแม่”

1.2 ขาดการได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาโดยตรงจากครอบครัว แต่เป็นคำสั่งสอนมุ่งเน้นให้ตั้งใจเรียนเพื่ออนาคตที่ดี เช่น “ให้ตั้งใจเรียน” “อยากให้เรียนสูงๆ มีหน้าที่การงานทำ”

1.3 ครอบครัวให้การอบรมสั่งสอนมิให้มีพฤติกรรมทางลบ โดยถ้าลูกชายจะสั่งสอนเป็นเชิงห้ามปรามมิให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น “ห้ามไปเที่ยวเวลากลางคืน” “ให้ตั้งใจเรียน อย่าทำลูกเขาต้องเสียก่อน จะทำให้เสียอนาคต” ส่วนลูกผู้หญิงจะสั่งสอนให้รักษานวลสงวนตัว เช่น “ให้เรียนจบก่อนค่อยมีแฟน อย่าอยู่ในที่ลับตา กับเพื่อนชายสองต่อสอง”

2. โรงเรียน/ ครู ปัญหาที่เกี่ยวข้อง คือ

2.1 มีการเรียนการสอนเพศศึกษาตามหลักสูตร แต่ยังคงขาดวิธีการที่เน้นให้ผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้ สื่อต่างๆ ยังไม่เหมาะสมที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนเรื่องเพศศึกษา รวมทั้งท่าทีและบุคลิกภาพที่เหมาะสมของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูล “ส่วนใหญ่การเรียนการสอนครูมักใช้การ

บรรยาย พูดอธิบายตามหนังสือ มีภาพบ้าง” “ถ้ามีภาพเคลื่อนไหวจะเข้าใจง่ายกว่า”

2.2 การดูแลป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนยังไม่ทั่วถึง ดังข้อมูล คือ “มีนักเรียนบางคนที่แอบสูบบุหรี่ หนีออกนอกหอพักไปเที่ยว แอบดูรูปโป๊ใน internet ขณะที่เข้าไปในห้องคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนหลังไปค้นคว้าศึกษาข้อมูล”

2.3 บุคลิกภาพของครูและทักษะการให้คำปรึกษาที่ดีในเรื่องเพศ “เมื่อมีเรื่องหรือปัญหา นักเรียนจะไปปรึกษาเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่เข้าใจเขา” “ครูบางคนจะดู ไม่กล้าเข้าใกล้ หรือขอคำปรึกษา” “ครูไม่ควรประจานลูกศิษย์ ควรเก็บความลับของนักเรียน”

3. เพื่อน จากการศึกษพบว่า

3.1 ทำตามเพื่อนหรือเพื่อนชักจูงให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ดังข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างชายคือ “เคยไปเที่ยวช่อกับเพื่อนครั้งแรกอายุ ประมาณอายุ 14-15 ปี เพื่อนชวนไปกินเหล้า เล่นเกมส์ แล้วไปเที่ยวในเมือง(เป็นผับที่มีหญิงให้บริการ)” และข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหญิง “เวลาไปเที่ยวเตร่ไหนมักจะไปกับเพื่อนมากกว่า”

3.2 ถูกทำร้ายจากเพื่อน โดยเฉพาะผู้ชาย จะประพาดตีตนเพื่อให้เพื่อนยอมรับ หรือผู้หญิงที่กล้าและเชื่อมั่นในตนเอง ดัง “ไม่กล้าที่จะทำอะไร” “ใครดีใครได้”

4. ตัววัยรุ่นเอง จากการศึกษพบว่า

4.1 มีความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง คือ “จะใส่ถุงเมื่อจะร่วมเพศ ทำแล้วรีบถอดออกครับ” “รู้เพียงว่ากินยาคุมกำเนิด หรือวิธีการรับประทานยาคุมกำเนิดก่อนนอนด้วยกัน” “ไม่รู้กินยาคุมอย่างไร รู้แค่มันกินก่อนร่วมเพศ”

4.2 มีเจตคติทางเพศไม่ถูกต้องโดยมีความเชื่อ/เจตคติที่ไม่ถูกต้อง “การที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ในวันแห่งความรัก หรือวันลอยกระทงไม่ผิด ถ้าเป็นแฟนกันเพราะเป็นวันที่หนุ่มสาวได้มาพบกัน และได้อยู่ด้วยกัน” “สามารถทำอะไรกับแฟนของตนได้หากเป็นคนรักกันคงไม่มีปัญหา ถ้าหากมีเพศสัมพันธ์ในกรณีที่ไม่รักกันจริงก็ไม่เป็นไร คิดว่าเป็นวันที่ดี และเหมาะกับวันแบบนี้”

4.3 พฤติกรรมทางเพศไม่ถูกต้อง “เอาเอง” “ถ้าเปิดโอกาสให้ลองก็อยากครับ” “อายุที่จะซื้อถุงยางเอง ให้ฝ่ายหญิงจัดหาให้บ้าง ให้ผู้หญิงกินยาคุมบ้าง” “ถ้าไม่มีถุงยางก็ทำ กลัวเอดส์เหมือนกันแต่ก็ใส่ถุงยางหลายชิ้น”

5. สภาพแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า

5.1 สื่อต่างๆ ที่นำไปสู่การเข้าถึงเรื่องทางเพศได้ง่าย ดังข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างชาย คือ “ใน internet มีภาพมากมายก็จะเล่น ลองเข้าไปดู เล่นในช่วงนอกเวลาเรียนในห้องคอมพิวเตอร์ เมื่อไม่มีใครเห็นหรือเมื่ออยู่กับกลุ่มเพื่อน” ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหญิง คือ “ก็อยากดู แต่ดูไม่นานเพราะอาย และรู้สึกน่าขยะแขยงน่ารังเกียจ ไม่ควรดูต่อ” “มีบ้าง ที่มีความรู้สึกทางเพศโดยเฉพาะภาพยนตร์ฝรั่งที่จะแสดงสื่อถึงอารมณ์มาก ซึ่งมักดูทั้งจากโทรทัศน์และเข้ามาดูแม้ว่าส่วนใหญ่จะอยู่ที่หอพักก็ตาม มักดูเมื่อมีโอกาส”

5.2 สถานที่เร่รังมัย ผับ บาร์ “แหล่งบันเทิง ผับ บาร์ ดิสโก้เธค คาราโอเกะ อาบอบนวด ถ้าไปเที่ยวมักสนุกสนาน และมักจะการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา แล้วนำไปสู่การหลับนอนกับผู้หญิงในที่สุด” “มักเห็นตัวอย่างจากในโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ถ้ามีโอกาสจึงอยากไป เพราะอยากลอง อยากรู้ อยากเห็น ถ้าไปเที่ยวมักไปเที่ยวกับผู้ที่อายุมากกว่าหรือเพื่อนที่เคยไปซักรวนไป ซึ่งจะมีอยู่ในตัวจังหวัด แต่ไปเองมักไม่ค่อยกล้าไป”

5.3 การแต่งกายที่ไม่เหมาะสมของผู้หญิง ทำให้กระตุ้นความรู้สึกทางเพศ เป็นการแต่งกายยั่วยวน ดังข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างชาย “เวลาเห็นผู้หญิงแต่งตัวรัดรูป หรือแต่งตัวโป๊จะกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ” “ดูคนใส่กระโปรงสั้น โชว์ท่อนบนเห็นสะดือรูปร่าง มักเกิดอารมณ์” เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างหญิงให้ข้อมูล “ใส่เสื้อรัดรูป นุ่งสั้นๆ เป็นการยั่วยวนผู้ชาย”

จากการศึกษาพบว่า ความต้องการต่างๆ เกี่ยวกับในการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่กลุ่มตัวอย่าง ต้องการประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. ครอบครัว / พ่อแม่ ผู้ปกครอง

1.1 อยากให้ดูแลอบรมสั่งสอนเรื่องเพศ ดังข้อมูล “พ่อแม่ไม่ควรใช้อารมณ์กับลูก ควรใช้เหตุผลในการอบรมสั่งสอน” “ช่วยแก้ปัญหาช่วยวางแผนอนาคตของลูก” “ควรดูแลลูกหลานของตนอย่างใกล้ชิด” “ให้ความรัก ความเอาใจใส่บุตร ต้องไม่ตามใจลูกมากเกินไป”

1.2 เป็นที่ปรึกษาที่ดีเรื่องเพศ ไม่ดูคำหรือคำหาโทษอย่างไม่มีเหตุผล ทำให้เด็กไม่กล้าที่จะปรึกษา จึงตัดสินใจทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง “ไม่อยากปรึกษาพ่อแม่กลัวท่านเสียใจ” “ไม่อยากปรึกษาเด็กรู้สึกถูกด่าอีก”

2. โรงเรียน / ครู

2.1 ให้การอบรมสั่งสอน ดูแล เข้าใจ และให้คำปรึกษาเรื่องเพศอย่างใกล้ชิดเหมือนพ่อแม่ ดังข้อมูล “อยากให้ครูสอนด้วยเหตุผล ไม่ใช้อารมณ์ในการสอน ไม่ประจานเด็ก ไม่ดูนักเรียน” “ให้กำลังใจ” “ควรจัดการสอนเรื่องเพศศึกษา” จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง”

2.2 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อื่นๆ ดูแล และป้องกันความปลอดภัยอย่างทั่วถึง ออกกฎระเบียบ และปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ดังข้อมูล “ต้องการให้โรงเรียนห้ามให้นักเรียนผู้หญิงใส่ชุดนักเรียนที่รัดรูปเกินไป” “ควบคุมไม่ให้นักเรียนไปยุ่งกับคนไม่ดี” “สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนด้านชู้สาว ดูแลห้ามชายเข้าหอหญิงอย่างเคร่งครัด”

3. รัฐบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1 การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่เด็กวัยรุ่นเพื่อไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างชายหญิงให้ข้อมูล คือ “ควรออกประกาศ ประชาสัมพันธ์ เพื่อแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์” “ออกนโยบาย และให้มีการอบรมให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์” “อยากมีการรณรงค์ตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เด็กไทย ตระหนักถึงคุณค่าของชีวิต” “จัดตั้งกลุ่มอาสาสมัคร ออกอบรมตามโรงเรียนต่างๆ ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์”

3.2 กำหนดนโยบาย ออกกฎหมายและปฏิบัติ ตามอย่างเคร่งครัด รัฐบาลควรดำเนินการ ดังข้อมูล คือ “ห้ามไม่ให้ตั้งครรภ์ก่อนอายุ 20 ปี” “ห้ามไม่ให้เด็ก อายุต่ำกว่าวุฒิภาวะที่ยี่วกลางคืนหรือดึกของมินเมา” “ควบคุม ปราบปรามสื่อต่างๆ ที่เผยแพร่เรื่องเพศที่ไม่ เหมาะสม” “สร้างสื่อที่เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์ออกเผยแพร่” “มีนโยบายแจกถุงยางอนามัย ฟรีให้แก่วัยรุ่น”

4. ตัววัยรุ่นเอง

ตัววัยรุ่นเองต้องการสิ่งเหล่านี้เพื่อเพิ่มศักยภาพ ของตัววัยรุ่นเองให้มีพฤติกรรมที่ป้องกัน มิให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ คือ

4.1 ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา ดังข้อมูลกลุ่ม ตัวอย่างอายุกรูเกี่ยวกับเรื่อง “การมีเพศสัมพันธ์ การ เจริญเติบโตของวัยรุ่น อารมณ์ต่างๆ ของวัยรุ่น อารมณ์ทางเพศ พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมเสี่ยง ที่จะนำไปสู่การร่วมเพศ การตั้งครรภ์ (การป้องกัน การ แก้ไขปัญหา) การคลอด การคุมกำเนิด โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ผลเสียจากการตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์ การทำแท้ง การดูแล ชีวิตและครอบครัวของ วัยรุ่น”

4.2 ทักษะต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง ทางเพศ กลุ่มตัวอย่างต้องการทักษะในเรื่อง “ทักษะ การปฏิเสธ การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ การ ระมัดระวังไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ การระงับอารมณ์ทางเพศ การปลดปล่อยอารมณ์อย่างเหมาะสม”

4.3 วิธีการให้ความรู้และการเสริมทักษะ ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่ดี เน้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ ดังข้อมูล “ควรมีสื่อในการสอนที่ทำให้เข้าใจ ได้ง่าย มีแบบจำลองให้ดูเหมือนของจริง และมีความ สนุกสนานไปด้วย ใช้วิดีโอ มีตัวอย่างประกอบ มี เอกสารแจกเล่นเกมส์” “อะไรๆ ก็ห้ามวัยรุ่นไม่ได้ใน เรื่องนี้ ควรให้ตัวของเขาเองได้คิดวิเคราะห์เอง” “โดย อาจสอนเป็นกลุ่มย่อย สอนย้ำหลายๆ เทียว เพื่อให้ เข้าใจมากยิ่งขึ้น สอนเป็นช่วงๆ ต่อเนื่อง มิใช่สอน ที่เดียวจบ” “โดยผู้สอนและผู้ให้คำปรึกษา ควรเป็น ครู

พ่อแม่ แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเพศสัมพันธ์หรือคนที่มี ประสบการณ์มาพูดให้ฟัง”

รูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการป้องกันการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์แก่นักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาสภาพปัญหาและความ ต้องการในการสร้างเสริมพฤติกรรมการป้องกันการ ตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ ดังกล่าวมาบูรณาการ ร่วมกับแนวคิดระบบการจัดการ เรียนการสอนของกานเย่ การคิดวิเคราะห์ และการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้าง รูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการป้องกันการ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์แก่นักเรียน

แนวคิดจากการจัดการเรียนการสอนของกานเย่ (สมพิศ ไยสุน, 2540 และทศนา แชมมณี, 2548) ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างความสนใจ เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียน สนใจในบทเรียน เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นทั้งภายนอก และภายในตัวผู้เรียน ผู้สอนอาจกระตุ้นให้ผู้เรียนโดยใช้ สีหน้า ท่าทาง เสียง หรือสื่ออุปกรณ์ต่างๆ
2. การแจ้งจุดประสงค์ให้กับผู้เรียน เป็นการบอก เป้าหมายหรือผลที่จะได้รับจากการเรียนแก่ผู้เรียน
3. การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม เป็นการ ดำเนินการให้ผู้เรียนระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้มาก่อน ซึ่งจะ สัมพันธ์กับสิ่งใหม่ที่จะเรียน
4. การเสนอสิ่งเร้า หรือการเสนอบทเรียนใหม่ โดย ใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมมาประกอบการสอน
5. การให้แนวทางการเรียนรู้ เป็นแนวทางการ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ผู้สอนแนะนำ แนะนำวิธีการทำกิจกรรม แหล่งค้นคว้าเป็นการนำทาง ให้แนวทางผู้เรียนไปคิดเอง
6. การให้แสดงพฤติกรรมออกมาหรือลงมือปฏิบัติ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมตาม จุดประสงค์

7.การให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมามีความถูกต้อง หรือไม่ อย่างไร

8.การประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นวัดและประเมินว่าผู้เรียน สามารถเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน เพียงใด

9.การส่งเสริมการจดจำและการถ่ายโยง เป็นการสรุป ทบทวนการเรียนรู้ที่ผ่านมาเพื่อให้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ฝังแน่นหรือเก็บไว้ได้เป็นเวลานาน อาจเป็นรายงาน แบบฝึกหัดหรือการหาความรู้เพิ่มเติมจากในห้องเรียน

การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) (สุวิทย์ มูลคำ, 2548 และ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2551) เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด เป็นทักษะที่ทุกคนพัฒนาได้ ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ คือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเน การประยุกต์ใช้ การประเมิน การแยกแยะ ประเภท การจัดหมวดหมู่ การสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ การตัดสินใจด้วยเหตุด้วยผล และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม(รุจา ภูโพบูลย์, 2547) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีฐานความคิดจากความเชื่อในศักยภาพของคนว่า การเรียนรู้ของคนเป็นกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเอง ผู้สอนหรือวิทยากรเป็นผู้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้มากกว่าการถ่ายทอดความรู้ จึงให้ความสำคัญลักษณะบริบทของการเรียนรู้ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกันเอง ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และอ้างอิงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้เกิดการขยายตัวอย่างกว้างขวางของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีและนำมาแบ่งปัน ร่วมเรียนรู้ด้วยกัน อาศัยการแสดงออกและการสื่อสารวิธีต่างๆ ทั้งการพูด การเขียน การแสดงท่าทาง ที่สามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยน วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพโดยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนนักจิตวิทยาการศึกษา กล่าวว่า ความพร้อมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอน ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนของกานเย่ มาพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความพร้อม คือ

1. กิจกรรมจูงใจ เป็นการใช้หลักการจัดการเรียนการสอนของกานเย่ขั้นที่ 1 คือ เพื่อสร้างความสนใจ เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน โดยเสนอวิดีโอ เรื่อง การทำแท้ง

2. การชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอน เป็นการใช้หลักการจัดการเรียนการสอนกานเย่ ขั้นที่ 2 คือ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์การเรียนการสอน เป็นการบอกเป้าหมายหรือผลที่จะได้รับการเรียนแก่ผู้เรียน

3. การประเมินความรู้เบื้องต้น เป็นการใช้หลักการจัดการเรียนการสอนกานเย่ขั้นที่ 3 การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม เป็นการดำเนินการให้ผู้เรียนระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้มาก่อน คือ ความรู้ เจตคติและพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ขั้นที่ 2 การสร้างเสริมพฤติกรรม เป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนและฝึกทักษะเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยจะมีการประยุกต์ใช้หลักการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการใช้หลักการจัดการเรียนการสอนกานเย่ขั้นที่ 4-9 ดังนี้

1. มีการเสนอสิ่งเร้าโดยใช้กรณีศึกษา
2. การให้แนวการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ขั้นที่ 2 การสร้างเสริมพฤติกรรม เป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนและฝึกทักษะเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยจะมีการประยุกต์ใช้หลักการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ร่วม และการการใช้หลักการจัดการเรียนการสอนกานเย
ชั้นที่ 4-9 ดังนี้

1. มีการเสนอสิ่งเร้าโดยใช้กรณีศึกษา

2. การให้แนวการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริม
พฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ด้าน
ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์
ไม่พึงประสงค์ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์
และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการเรียนการ
สอนแบบต่างๆ เช่น การบรรยาย การอภิปราย
กิจกรรมกลุ่ม กรณีศึกษา เกมสื่ขุภาพ และ การ
สะท้อนคิด เป็นต้น พร้อมทั้งให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม
ออกมาหรือมีทักษะปฏิบัติในสร้างเสริมพฤติกรรม
ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ผ่านกิจกรรมการ
เรียนการสอน ประเมินผลและมีการให้ข้อมูลป้อนกลับ และ
เพื่อส่งเสริมการจดจำและการถ่ายโยงโดยสรุปแนวคิดที่ได้
เรียนรู้โดยทำแผนผังความคิด และการจัดทำนทรรศการ

ชั้นที่ 3 ประเมินผล เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการ
เรียนการสอน โดยใช้หลักการจัดการเรียนการสอนกานเย
ชั้นที่ 8 เป็นขั้นวัดและประเมินว่าผู้เรียน สามารถเรียนรู้
ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยประเมินความรู้ เจตคติ
และพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

สรุปและอภิปรายผล

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว/พ่อแม่
ผู้ปกครอง คือ 1)ขาดการเอาใจใส่/ขาดโอกาสได้รับการ
เอาใจใส่และการสื่อสารที่เหมาะสมจากครอบครัว 2)
ขาดการได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาโดยตรงจาก
ครอบครัว 3)ครอบครัวให้การอบรมสั่งสอนมิให้มี
พฤติกรรมทางลบ เหล่านี้อาจเป็นเพราะลักษณะ
ครอบครัวไทยการพูดคุยเรื่องเพศเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม
ทำให้พ่อแม่ไม่กล้าที่จะให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่บุตร
เพียงแต่อบรมสั่งสอนให้มีพฤติกรรมที่ดี ตั้งใจเรียนเพื่อ
อนาคตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ลัดดา
เหมาะสมสุวรรณและคณะ(2547) เรื่อง “การอบรมเลี้ยงดู
เด็กของครอบครัวไทย: ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ
และเชิงปริมาณ” แนวทางการอบรมเลี้ยงดูและการ

ปลูกฝังเด็กวัยรุ่น พบว่า พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีการ
อบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังให้เด็กเป็นคนดี ตั้งใจเรียน
หนังสือ ไม่เกรงให้รับผิดชอบตนเอง ส่วนการอบรม
ด้านเพศสัมพันธ์ ผู้เลี้ยงดูส่วนใหญ่สอนเด็กหญิงเรื่องรัก
นวลสงวนตัวและสอนให้เด็กชายให้เป็นสุภาพบุรุษไม่
ฉวยโอกาสชิงสุกก่อนห่าม โดยเฉพาะนักเรียนเหล่านี้
ถือเป็นนักเรียนด้อยโอกาส ครอบครัวส่วนใหญ่มี
เศรษฐกิจฐานะต่ำ และบางคนอาจมีปัญหาในครอบครัว
เมื่อมาอยู่ในโรงเรียน จะต้องเรียนหนังสือ และพักอยู่ที่
โรงเรียนประจำ โอกาสจะอยู่กับพ่อแม่มีน้อย ประกอบ
กับพ่อแม่ต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ ขาดการดูแลเอาใจ
ใส่ลูกอย่างใกล้ชิด และสอดคล้องกับการศึกษาของ
อาภาพร เฝ้าวัฒนาและสร้อย มะโนรา(2550) พบว่า
ส่วนใหญ่มารดา มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการ
คุมกำเนิด การคบเพื่อนและการวางตัวต่อเพศตรงข้าม
และการมีเพศสัมพันธ์ อุปสรรคที่พบคือความรู้สึกเรื่อง
เพศเป็นเรื่องน่าอาย ไม่ควรพูดคุยกันอย่างเปิดเผย มี
ความลำบากใจที่จะพูดคุยเรื่องเพศและจากการศึกษา
ของสุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์และคณะ(2551)
พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
ด้านครอบครัว ได้แก่ เศรษฐฐานะต่ำ ค่านิยมเรื่อง
เพศของบิดามารดา สัมพันธภาพในครอบครัว การ
ได้รับเวลา เอาใจใส่ดูแล การอบรมเรื่องเพศใน
ครอบครัว นอกจากนี้การสื่อสารในครอบครัวเป็น
พื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ครอบครัวมีความเข้าใจกัน
ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ในครอบครัวไทยการ
พูดคุยเรื่องเพศเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ในขณะที่อิทธิพล
จากการเปลี่ยนแปลงสังคม การสื่อสารไร้พรมแดน ทำ
ให้ค้นหาข้อมูลต่างๆ ได้มากขึ้นซึ่งส่งผลให้วัยรุ่นที่เป็น
วัยอยากรู้อยากลองมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากขึ้น
(มาลี เกื้อนพกุล, 2554) และจากการที่นักเรียนกลุ่ม
ตัวอย่างอยู่โรงเรียนประจำ ห่างไกลพ่อแม่จึงขาด โอกาส
ได้รับการเอาใจใส่และการสื่อสารที่เหมาะสมจากครอบครัว
จากปัญหาที่พบเกี่ยวกับโรงเรียน คือ 1) มี
การเรียนการสอนเพศศึกษาตามหลักสูตร แต่ยังขาด
วิธีการที่เน้นให้ผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจและนำไป

ประยุกต์ใช้ได้ สื่อต่างๆ ยังไม่เหมาะสมที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนเรื่องเพศศึกษา รวมทั้งท่าทีและบุคลิกภาพที่เหมาะสมของครูผู้สอน 2) การดูแลป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนยังไม่ทั่วถึง 3) บุคลิกภาพของครูและทักษะการให้คำปรึกษาที่ดีในเรื่องเพศ ซึ่งในการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษา พนมเกตุมาน(2553) ได้เสนอหลักในสอนเพศศึกษา ได้แก่ 1) สอนให้เด็กรับรู้ไปตามพัฒนาการทางเพศ และพัฒนาการทางจิตใจ เริ่มตั้งแต่เกิด แบ่งสอนตามวัยและความสามารถในการรับรู้ของเด็ก 2) ผู้สอนควรมีความรู้ทางเพศอย่างถูกต้องควรสนใจหาความรู้หรือสอบถามจากผู้รู้ หนังสือ หรือสื่อที่มีคุณภาพดี 3) การสอนเพศควรคู่ขนานไปตามการเรียนรู้ปกติ ตามจังหวะเวลา และสถานการณ์ที่เหมาะสม กระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ 4) สอนให้เหมาะสมกับความสนใจ ความอยากรู้และความสามารถทางสติปัญญาที่เด็กจะได้รับและเข้าใจได้ 5) สอนก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง หรือก่อนเกิดปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามอายุ และพัฒนาการ 6) ผู้สอนมีท่าทีและทัศนคติที่เป็นกลาง ผู้สอนไม่ควรรังเกียจหรืออายเวลาสอนเรื่องเพศ พยายามพูดด้วยท่าทีสงบ เป็นกลาง ไม่แสดงความรู้สึกด้านลบ เมื่อเด็กแสดงความสนใจเรื่องเพศ ควรเปิดใจกว้าง 7) ควรให้ความรู้อย่างถูกต้อง ไม่ควรป้ายเปียงหรือพูดให้เด็กเข้าใจผิด นอกจากนี้ ปัญหาการดูแลป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศยังไม่ทั่วถึง รวมทั้งบุคลิกครูและทักษะการให้คำปรึกษาที่ดีในเรื่องเพศ ดังนั้นครูควรเพิ่มการดูแลอย่างใกล้ชิดและจากลักษณะตามวัย ของวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลกๆใหม่ๆ อยากลองอยากเห็นเรื่องต่างๆ(ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2549) ดังนั้นครูควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีแก่นักเรียนเพื่อลดปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน โดยควรมีคุณลักษณะสำคัญของผู้ให้คำปรึกษาที่ดี (สุพร อภินันทเวช, 2553) มีดังนี้ 1) มีความตั้งใจที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจัง 2) เก็บรักษาความลับได้ดี 3) ให้เกียรติ ไม่ดูถูก หรือมองตนเองว่าเหนือกว่าผู้อื่น 4)

เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้อื่น 5) มีความหนักแน่น มั่นคงทางอารมณ์ ไม่หวั่นไหว 6) เข้าใจความรู้สึกคนอื่นได้ดี และรู้สึกเห็นใจ เข้าใจในสถานการณ์ที่ผู้มาขอรับคำปรึกษากำลังเผชิญอยู่

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน คือ ทำตามเพื่อนหรือเพื่อนชักจูงให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และถูกทำร้ายจากเพื่อน โดยเฉพาะผู้ชายจะประพฤติดนเพื่อให้เพื่อนยอมรับ หรือผู้หญิงที่กล้าและเชื่อมั่นในตนเอง สภาพปัญหาเหล่านี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนอย่างมาก การได้รับการยอมรับช่วยให้เกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย เห็นคุณค่าของตัวเอง มั่นใจในตนเอง วัยนี้อยากเด่นอยากดัง อยากเป็นที่ชื่นชอบจากคนอื่น ๆ แม้ตนเองจะรู้ว่าไม่ดี การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสมเช่น ตีแม่เหล็ก สูบบุหรี่ เทียวผู้หญิง (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2549 และพนมเกตุมาน, 2553) และในปัจจุบันวัฒนธรรมทุนนิยมและบริโภคนิยมที่ชอบสร้างค่านิยมในเรื่องการแข่งขันและอวดกัน ทำให้วัยรุ่นที่ไม่มีค่านิยมหรือแพนรู้สึก ว่าตนเขย เป็นคนล้าหลัง ไม่น่าสนใจ เมื่อเทียบกับเพื่อนคนอื่น (วิทยากร เชียงกุล, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณา จันทรวีรจ(2544) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่นเดียวกับกับการดื่มสุรา หรือของมีนเมา มีความสัมพันธ์กับ เพศสัมพันธ์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากสภาพปัญหาดูวัยรุ่น คือ 1) มีความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง 2) มีเจตคติทางเพศไม่ถูกต้อง 3) พฤติกรรมทางเพศไม่ถูกต้อง ซึ่งจากสุรศักดิ์ ฐานพานิชสกุล (อ้างใน มาลี เกื้อนพกุล, 2554) กล่าวว่า จากการสำรวจล่าสุดเกี่ยวกับทัศนคติการมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดในวัยรุ่นชายหญิงใน 15 ประเทศทุกทวีปทั่วโลก พบว่ากลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยร้อยละ 31 ไม่มีการปรึกษาเรื่องการคุมกำเนิดก่อนมี

เพศสัมพันธ์ครั้งแรก โดยเฉพาะประเทศไทยมีอัตราสูงถึงร้อยละ 41 และร้อยละ 24 มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนใหม่โดยไม่ป้องกันหรือคุมกำเนิดเลย สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่องการคุมกำเนิด พบว่ากลุ่มตัวอย่างยังมีความเข้าใจเรื่องการป้องกันและการคุมกำเนิดที่ไม่ถูกต้องโดยพบว่าร้อยละ 36 ใช้วิธีหลังขังนอกซึ่งวิธีนี้มีประสิทธิภาพในการคุมกำเนิดเพียงร้อยละ 70 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปรึกษาเรื่องการคุมกำเนิดกับคู่นอนและเพื่อนมากที่สุด เนื่องจากความอาย ไม่กล้าเข้าไปปรึกษาเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุข อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าการขาดการคุมกำเนิดที่สม่ำเสมอเมื่อมีเพศสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับการศึกษาของจันทน์ ทองศิริ ไพรวลัย มหาวงศ์นันท์ และศิริเพ็ญ มีบุญ(ม.ป.ป) ที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ของนักเรียน นักศึกษาในหอพัก เขตเทศบาลเมืองน่าน. พบว่า จากความเชื่อหรือทัศนคติของเด็กรุ่นใหม่ มีความเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องธรรมดาไม่เสียหาย และความรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ ด้วยวิธีต่างๆ กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้จากการเรียนการสอนในหลักสูตรตั้งแต่ในระดับประถมและมัธยม ความรู้ที่ได้รับเป็นเพียงทฤษฎีแต่ในทางปฏิบัติ นักเรียน นักศึกษาบางคนยังไม่เข้าใจในเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ถูกต้อง

จากสภาพปัญหาที่พบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมคือ 1) สื่อต่างๆ ที่นำไปสู่การเข้าถึงเรื่องทางเพศได้ง่าย 2) สถานที่เรีงรมย์ ผับ บาร์ 3) การแต่งกายที่ไม่เหมาะสมของผู้หญิง ทำให้กระตุ้นความรู้สึกทางเพศเป็นการแต่งกายยั่วชวน จากผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของอรอุษา จันทวิรุจ(2544) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า การเที่ยวสถานเรีงรมย์ และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนในเรื่องเพศ การอ่านหนังสือ ดูวิดีโอ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ตกระตุ้นอารมณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับการได้เห็นรูปร่างสัดส่วนของหญิงที่แต่งกายโป้ รัศรูปก็ทำให้กระตุ้นฝ่ายชายที่พบเห็นเกิดอารมณ์ทางเพศได้ ซึ่งมักจะพบเห็นเป็นข่าวที่พบได้บ่อยในกรณีของการข่มขืนผู้หญิง ฝ่ายชายมักให้เหตุผลว่าเห็นการแต่งกายของผู้หญิงที่โป้ มักเกิดอารมณ์ทางเพศ และจากกฤษฎา ต้นติผลาชีวะ(2550) กล่าวถึง ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การมีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นได้ง่ายจากการกระตุ้นด้วยสื่อสิ่งเร้าทางเพศ เช่น ภาพยนตร์เพศสัมพันธ์ เพลงหรือดนตรียั่วเพศสัมพันธ์ คำพูดหรือการแสดงต่างๆ กระตุ้นพาอารมณ์ให้เกิดความรู้สึกอยาก ประกอบกับบรรยากาศ และโอกาสพาไป เช่น อยู่กันสองต่อสอง อยู่ในที่ลับตา ก็ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปวีณา สายสูง(2541) พบว่า ปัจจัยทางด้านจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะครอบคลุม แหล่งบันเทิงเรีงรมย์ สิ่งพิมพ์และสื่อกระตุ้นทางเพศ โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 60.7 ยอมรับว่าเป็นสื่อที่กระตุ้นความรู้สึกทางเพศได้มากที่สุด และจากข้อเสนอของวิโรจน์ อารีกุล(2553) ในการที่จะให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรลดลงได้ผลมากยิ่งขึ้นได้แก่ สื่อต่างๆ ได้แก่ หนังสือ นิตยสาร ข่าวสารทางทีวี คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ ละคร ดารา ฯลฯ ควรมีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์อย่างเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ต้องการเหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชนในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ ข่าวสาร การสื่อสาร ควรมีกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆที่สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อจะช่วยปราบปรามป้องกัน และควบคุมปัจจัยอื่นๆ ที่ล่อแหลมหรือยั่วยุ หรือส่งเสริมชักนำ ให้เด็กและเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เช่น กฎหมายสถานเรีงรมย์ แหล่งท่องเที่ยว กฎหมายเกี่ยวกับภาพยนตร์ การโฆษณา กฎหมายการขายสุรา ฯลฯ

ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างด้านครอบครัวคือ 1) อยากให้ดูแลอบรมสั่งสอนเรื่องเพศ 2) เป็น

ที่ปรึกษาที่ดีเรื่องเพศ ไม่ดูต่ำหรือต่ำหน้อย่างไม่มีเหตุผล ทำให้เด็กไม่กล้าที่จะปรึกษา จึงตัดสินใจทำในสิ่งที่ไม่ได้ถูกต้อง จากผลการศึกษาแสดงว่าเขาไม่ได้รับการตอบสนองในเรื่องดังกล่าวสอดคล้องตามปัญหาที่ได้จากการศึกษา คือ ขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา โดยตรงจากครอบครัว แต่เป็นคำสั่งสอนมุ่มมั่นให้ตั้งใจเรียนเพื่ออนาคตที่ดี ครอบครัวให้การอบรมสั่งสอนมิให้มีพฤติกรรมทางลบ ขาดการเอาใจใส่ และการสื่อสารที่เหมาะสมจากครอบครัว ดังนั้นพ่อแม่ควรทำบทบาทหน้าที่ของตนที่พึงกระทำเพื่อป้องกันมิให้บุตรมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและนำไปสู่การตั้งครภภไม่พึงประสงค์ได้ คือให้ความรู้และคำแนะนำในเรื่องเพศแก่บุตรเพื่อให้บุตรรู้เท่าทันธรรมชาติ ความต้องการทางเพศของตนเองและของเพศตรงข้ามเพื่อจะได้รู้จักการควบคุมความต้องการของตนเองและไม่ให้พลาดพลั้งทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึง (วารุณี พงษ์แก้วและคณะ, 2549) และพ่อแม่ควรสร้างความอบอุ่นในครอบครัว โดยควรมีบุตรเมื่อมีความพร้อม ให้ความรักอย่างสม่ำเสมอเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ตลอดจนเป็นที่ปรึกษา เวลาลูกมีกมีปัญหาหรือข้อสงสัย การเล็งดูลูกให้เด็กมีความภูมิใจในตนเอง มีความนับถือในตนเอง และพอใจในสถานภาพของตนเอง รวมทั้งการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องความเป็นหญิงชาย (สุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์และคณะ, 2551)

ความต้องการด้านโรงเรียน/ครู กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ครูอบรมสั่งสอน ดูแล เข้าใจและให้คำปรึกษาเรื่องเพศอย่างใกล้ชิดเสมือนพ่อแม่ รวมทั้งการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อื่นๆดูแลและป้องกันความปลอดภัยอย่างทั่วถึง ออกกฎระเบียบและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับแนวคิดของสุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์และคณะ(2551) ที่ได้เสนอการป้องกันระดับปฐมภูมิ โดยการสร้างให้เด็กมีความภูมิใจในตนเอง มีความนับถือในตนเอง และพอใจในสถานภาพของตนเอง โดยต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายผ่านทางพ่อแม่ ครอบครัว โรงเรียน แพทย์ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการสอนจะผ่าน

ทางการสอนในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา (วิโรจน์ อารีย์กุล, 2553) โดยการสอนเรื่องเพศเกิดได้จากการสอนและแบบอย่างโดยพ่อแม่ ครอบครัว ครู เพื่อน และสังคมสิ่งแวดล้อม จนวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้เป็นเอกลักษณ์ทางเพศ มีทักษะสังคมและบทบาททางเพศที่เหมาะสม และการสอนจำเป็นต้องให้สอดคล้องตามพัฒนาการปกติ สอนให้เหมาะสมกับความสนใจ ความอยากรู้ และความสามารถทางสติปัญญา ที่ได้ก็จะรับได้และเข้าใจได้ การสอนการป้องกันตัวเองทางเพศควรสอนตั้งแต่เล็กและต่อเนื่องไปจนถึงวัยรุ่น เนื่องจากทุกวัยอาจโดนละเมิดทางเพศได้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน(พนม เกตุมาน, 2553) นอกจากนี้ครู ควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพราะการมีเวลาว่างอาจทำให้วัยรุ่นมีให้หมกหมุ่นเรื่องเพศมากไปก็มีความเสี่ยงที่จะใช้เวลากับเรื่องเพศก่อนวัยอันควรมากไป การเล่นเกมหรือการทำกิจกรรมอื่นๆ อย่างจริงจัง จะมีส่วนช่วยดึงวัยรุ่นไม่ให้หมกหมุ่นเรื่องเพศได้ (วิทยากร เชียงกุล, 2552) นอกจากนี้ครูควรดูแลและป้องกันความปลอดภัยอย่างทั่วถึง ออกกฎระเบียบและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด จากการศึกษาวิจัยมีโอกาสน้อยตามลำพัง ในที่ลับตาคน สถานที่ที่ห่างไกลคนหรือที่เปลี่ยวอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ (วิโรจน์ อารีย์กุล, 2553)

ความต้องการจากรัฐบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ 1) การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่เด็กวัยรุ่นเพื่อมิให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครภภไม่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างชายหญิงให้ข้อมูล และ 2) กำหนดนโยบาย ออกกฎหมายและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รัฐบาลควรดำเนินการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบเกี่ยวกับการตั้งครภภไม่พึงประสงค์ ได้กำหนดเป้าหมายและนโยบายชัดเจนอย่างต่อเนื่องถึงความจำเป็นที่ต้องลดจำนวนการตั้งครภภวัยรุ่นที่ไม่พึงประสงค์ โดยได้มีการริเริ่มโครงการต่างๆ หลากหลายรูปแบบ เพื่อดำเนินการป้องกัน ควบคุม ดูแลและให้ความช่วยเหลือ จาก

หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในโรงเรียนหรือชุมชนทั้งในท้องถิ่นและระดับชาติ เช่นการให้ความรู้ หรือการฝึกทักษะชีวิตเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการจัดการส่งเสริมป้องกันที่มีลักษณะแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย โครงการต่างๆที่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงที่ระดับบุคคล โดยการอบรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาทั้งในโรงเรียนหรือในชุมชน รวมทั้งมุ่งเน้นการสร้างทักษะ ได้แก่ ทักษะชีวิต เพื่อไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทักษะการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยจากการตั้งครรภ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์(นันทิยา วัฒมา, 2554) ซึ่งจากผลความต้องการของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว แสดงว่าการปฏิบัติของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ผ่านมายังไม่ได้ผลเต็มที่ ดังนั้นก็เป็นสิ่งสะท้อนให้รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ผลิตและเผยแพร่สื่อ แหล่งบันเทิงเรีงรมย์ต่างๆ ควรร่วมมือและช่วยกันแก้ปัญหา และถือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องป้องกันมิให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพราะจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่เรื้อรังต่อไป นอกจากนี้ รัฐบาลควรหันมาเร่งให้มีกฎหมาย/ระเบียบปฏิบัติ ที่นำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อจะช่วยเหลือประปรามป้องกันปัจจัยอื่นๆ ที่ล่อแหลมหรือยั่วยุ หรือส่งเสริมชักนำ ให้เด็กและเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เช่น กฎหมายสถานเรีงรมย์ แหล่งท่องเที่ยว กฎหมายเกี่ยวกับภาพยนตร์ การโฆษณา หรือขายสุรา เป็นต้น(วิโรจน์ อารีย์กุล, 2553)

ที่สำคัญความต้องการของวัยรุ่นเอง คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา 2) ทักษะต่างๆเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 3) วิธีการให้ความรู้และการเสริมทักษะป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่ดี เน้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ สะท้อนให้เห็นว่าการที่จะให้เด็กมีความรู้ เจตคติและพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้อง

เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือกันและถือเป็นบทบาทหน้าที่ร่วมกันช่วยป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ หน่วยงานทุกระดับ ตั้งแต่รัฐบาล สังคม ชุมชน โรงเรียน ครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ รวมทั้งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นรูปธรรมและมีการประสานร่วมมือไปในทิศทางเดียวกันและต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก การสอนให้มีความรู้ และทักษะในเรื่องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยวัยรุ่น รวมถึงเพศศึกษาอย่างเหมาะสมในเด็กและเยาวชนแต่ละวัย จะต้องผ่านทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา(วิโรจน์ อารีย์กุล, 2553) รวมทั้งต้องสร้างเจตคติที่ดีและถูกต้องในเรื่องเพศด้วย มิใช่แต่จะโทษแต่เด็กวัยรุ่นเท่านั้น เพราะเด็กเจริญเติบโตมาผ่านการได้รับการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนจากครอบครัว โรงเรียน และล้อมรอบด้วยสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้เห็นตัวอย่างและซึมซับสิ่งต่างๆทั้งดีและไม่ดีมากมาย แต่ละคนจะมีภูมิปัญญาในตนเองแตกต่างกัน ดังนั้นควรสอนให้เด็กเกิดการคิดวิเคราะห์ได้และส่งเสริมให้เกิดความภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เพราะเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆที่เสี่ยงทางเพศแล้วสามารถคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเองและแสดงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและควรจะต้องให้หันมาสนใจดูแลป้องกันปัญหาต่างๆ ในนักเรียนกลุ่มด้อยโอกาสนี้เป็นพิเศษ ทำอย่างไรจะ让他มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง แล้วนำไปสู่การปรับเจตคติที่ดีถูกต้อง ไม่หลงเชื่อหรือคล้อยตามสิ่งที่รับรู้มาอย่างไม่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แล้วผลตามมาก็คือเป็นภาระของสังคม จากปัญหาการทำแท้งที่ผิดกฎหมาย การฆ่าทารก การทอดทิ้งเด็กทารก ที่มีข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์อยู่บ่อยครั้ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องของทุกฝ่ายที่

ไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ให้หมดไปได้ เพราะด้วยวัยของเขาเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นเด็กและผู้ใหญ่ยังต้องการการดูแลเอาใจใส่ มีผู้คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง และเป็นตัวอย่างที่ดี

จากรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมมารองรับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ ที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดระบบการจัดการเรียนการสอนของกานเย่ และการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยคาดหวังผลลัพธ์ที่ได้จะทำให้ผู้เรียน(วัยรุ่น)มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ วัยรุ่นสามารถที่จะคิดวิเคราะห์ เผชิญปัญหา แก้ปัญหา และตัดสินใจได้ถูกต้องเพื่อป้องกันการเกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรจนา ดอนไธสงและสุวรรณี ศิริพิทักษ์ชัย(2555) เรื่อง เพศศึกษา 360 องศา : สอนเพศศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยโรงเรียนปากช่องพิทยาคม จังหวัดนครราชสีมา ประสบปัญหานักเรียนออกกลางคันจากเรื่องชู้สาว และท้องในวัยเรียน โรงเรียนจึงนำหลักสูตรเพศศึกษารอบด้านเข้ามาในโรงเรียน มีการอบรมให้กับผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน รวมถึงมีการฝึกอบรมวิทยากรน้อยเพื่อส่งความรู้ข่าวสารเรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้องให้กับชุมชน ซึ่งหลังจากเปิดการสอนมากกว่า 2 ปีพบว่าสถิตินักเรียนออกกลางคันที่โรงเรียนลดลงจาก 3.37 เหลือเพียง 0.88 และถ้ามีการจัดการเรียนการสอนที่ดีจะยิ่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ และให้เด็กเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

1.ควรนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้และพัฒนารูปแบบเพื่อใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียนต่างๆ ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างเสริมพฤติกรรมมารอง

ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. ควรวิจัยสภาพปัญหาและความต้องการในการสอนเพศศึกษาของครูผู้สอนเพื่อนำไปเป็นแนวทางปรับกลยุทธ์ในการสอนเพศศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2554).*ระบบรายงานสภาวะการมีบุตรของวัยรุ่น*. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2554 จาก www.m-society.go.th/document/statistic
- กุลยา ตันติผลาชีวะ.(2550). *เพศศึกษาเรื่อง(ไม่)ลับสำหรับวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- จันทน์ช ทองศิริ, ไพรวลัย มหาวงศนันท์ และ ศิริเพ็ญ มีบุญ.(ม.ป.ป.) *รายงานการวิจัย พฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ของนักเรียน นักศึกษาในหอพักเขตเทศบาลเมืองน่าน*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2554 จาก <http://info.thaihealth.or.th>
- พนม เกตุมาน.(2553). การสอนเพศศึกษาในวัยรุ่น : การป้องกันปัญหาทางเพศในโรงเรียน. ใน วิทยา ถิฐาพันธ์, บุญยิ่ง มานะบริบูรณ์ และธราธิป โคละทัต , บรรณาธิการ. *วัยรุ่นตั้งครรภ์และทารกคลอดก่อนกำหนด. ปัญหาที่ทำนาย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- ปวีณา สายสูง.(2541).*พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน*. การศึกษาอิสระ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทิยา วัฒยา. (2554). *บทบาทพยาบาลกับการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น*. เอกสาร ประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง “เสริมสร้างแนวคิด : พิษิตปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น” วันที่ 16-17 ส.ค. 2554 ณ วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย.

- มาลี เกื้อนพกุล. (2554). Teenage Pregnancy. ใน เอกชัย โค้ววิสารัช, ปัทมา พรหมสนธิ และ บุญศรี จันทร์รัชชกุล, บรรณาธิการ. *การตั้งครรภ์ในมารดาวัยเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: ยูเนี่ยนครีเอชั่น.
- ลัดดา เหมาะสุวรรณและคณะ(2547). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทย : ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วารงคณา ดอนไฮสงและสุวรรณิ ศิริพิทักษ์ชัย. (2555). *เพศศึกษา 360 องศา : สอนเพศศึกษาแบบมีส่วนร่วม*. โทรทัศน์ครู สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2555 จาก <http://www.thaiteachers.tv/vdo2.php?id=3476>
- วารุณี ฟองแก้ว.ดร. และคณะ. (2549). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์และป้องกันเอชไอวีในเด็กวัยรุ่น*. โครงการพัฒนาเยาวชน ครอบครัวและชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิทยากร เขียงกุล. (2552). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- วิโรจน์ อารีย์กุล.(2553).*การดูแลสุขภาพวัยรุ่นและการให้คำแนะนำวัยรุ่น*.กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์; ศรีเรือน แก้วกั้งวาล.(2549).*จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย วัยรุ่น-วัยสูงอายุ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาวิตรี ทยานศิลป์. (2541). *อิทธิพลของครอบครัวต่อความภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น* วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุชา จันทร์เอม.(2545). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพร อภินันทเวช.(2553). *การให้คำปรึกษาในวัยรุ่นตั้งครรภ์*.ใน วิทยา ถิฐาพันธ์, บุญยิ่ง มานะ บริบูรณ์ และ ธราธิป โคละทัต ,บรรณาธิการ. *วัยรุ่นตั้งครรภ์และทารกคลอดก่อนกำหนด... ปัญหาที่ท้าทาย*.กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- สุวรรณณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์และคณะ. (2551). *กลยุทธ์การสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่น*.กรุงเทพฯ:ชัยเจริญ. สุวิดา ศรีแสงฉาย.(มปป. รายงานวิจัยเรื่อง “เหตุและปัจจัยการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นกรณีศึกษา:บ้านพักฉุกเฉิน และคลินิกวัยรุ่นโรงพยาบาลรามาริบัติ” สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2554 จาก <http://www.li.mahidol.ac.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2554). *นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ (พ.ศ.2551-2554)*.สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2554 จาก <http://www.nrct.go.th>.
- สำนักงานอนามัยการเจริญพันธุ์.(2554). *สถานการณ์อนามัยเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน*.สืบค้นเมื่อ 30 มิ.ย. 2555 จาก http://rh.anamai.moph.go.th/all_file/index/rh_policy.pdf.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.(2553). สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2555 จาก <http://special.obec.go.th/>.
- อรอุษา จันทร์วิรุจ. (2544). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อภาพร เผ่าวัฒนาและสร้อย มะโนรา(2550) *พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของหญิงไทยวัยรุ่นต้นชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร*.กรุงเทพฯ: ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.